

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru jud: (D. Sîrbu)

instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău jud: (N. Budăi, i. Cotruță, I. Muruianu)

Î N C H E I E R E

27 martie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componență:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă
Nicolae Craiu
Nina Vascan

examinând admisibilitatea recursului declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Ion Verdeș împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ, cu obligarea recalculării și achitării pensiei pentru vechime în muncă, împotriva deciziei din 22 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins din lipsă de temeii, apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale și s-a menținut hotărârea din 26 iunie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

c o n s t a t ă :

La 27 martie 2018, Ion Verdeș a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ, cu obligarea recalculării și achitării pensiei pentru vechime în muncă.

În motivarea acțiunii reclamantul Ion Verdeș a invocat că a activat în organele procuraturii din 01 februarie 1977 până la 15 noiembrie 2006, având vechime în muncă de peste 29 de ani, începând cu 26 iunie 2006, la atingerea vârstei de 50 de ani, în conformitate cu Legea cu privire la Procuratură nr. 294 din 25 decembrie 2008, în vigoare la acel moment, i-a fost stabilită pensia pentru vechime în muncă, în mărime de 80 % din salariul mediu lunar, potrivit funcției deținute, pe care o primea regulat, cu respectarea obligatorie a principiului recalculării pensiei, la fiecare majorare ordinară a salariului lunar al procurorului în exercițiu și a durat aceasta până la sfârșitul anului 2011.

Reclamantul a menționat că potrivit art. 34 alin. (6) al Legii nr. 118 din 13 martie 2003 cu privire la Procuratură, procurorii pensionari beneficiau de dreptul la recalcularea pensiei în dependență de majorarea salariului procurorului în exercițiu, conform art. 73 alin. (8) din Legea nr. 294 din 25 decembrie 2008 cu privire la Procuratură. Procurorii pensionați de asemenea beneficiau de dreptul la recalcularea pensiei pentru vechime în muncă odată cu majorarea generală a salariului procurorilor în exercițiu, astfel încă o dată fiindu-i reconfirmat prin lege

dreptul la recalcularea pensiei în mărime de 80% din salariul procurorului în exercițiu conform funcției deținute, drept dobândit legal de reclamant la 26 iunie 2006.

Reclamantul Ion Verdeș a invocat că faptul dobândirii la 26 iunie 2006 a dreptului de recalculare a pensiei la majorarea salariului de funcție a procurorului în exercițiu și utilizării acestui drept până la sfârșitul anului 2011, nu este negat nici de pârâtă, în același timp, Casa Națională de Asigurări Sociale din motive neîntemeiate, refuză să efectueze recalcularea și achitarea pensiei, astfel lipsindu-l pe reclamant de dreptul dobândit licit în anul 2006, stabilindu-i mărimea pensiei cu aplicarea mecanismului general de indexare a acesteia la 01 aprilie a fiecărui an.

Reclamantul Ion Verdeș a relatat că pârâta Casa Națională de Asigurări Sociale i-a încălcat grav dreptul de proprietate (pensie) al lui, dobândit anterior licit, prin aplicarea obligatorie pentru procurori pensionați a principiului recalculării pensiei la majorarea ordinară a salariului lunar al procurorului în funcție.

Reclamantul Ion Verdeș a menționat că anterior a depus unele adresări la Casa Națională de Asigurări Sociale, care au fost respinse, fiind invocat argumentul de bază, potrivit căruia articolele 73 alin. (3) - (10) din Legea nr. 294 din 25 decembrie 2008 au fost abrogate. Noua redacție a art. 73 din Legea nr. 294, în vigoare de la 01 iulie 2011, prevede că procurorii, cu excepția procurorilor militari, au dreptul la pensie conform Legii nr. 156 din 14 octombrie 1998 privind pensiile de asigurări sociale de stat iar conținutul art. 46 din Legea nr. 156 din 14 octombrie 1998 nu prevede faptul că pensiile procurorilor și indemnizațiile viagere se recalculează în cazul majorării generale a salariului procurorilor. Respectiv, începând cu data de 01 iulie 2011 pensiile procurorilor nu se mai recalculează.

Reclamantul Ion Verdeș a invocat că la data de 20 februarie 2018, a depus o nouă solicitare, invocând argumente și informații noi, care a avut menirea să asigure eficacitatea drepturilor fundamentale garantate de art. 14 CEDO și art. 1 din Primul Protocolul adițional la CEDO. Însă, prin răspunsul său, pârâta a refuzat în mod ilegal să satisfacă cerințele formulate în cererea prealabilă. Reclamantul consideră că la soluționarea litigiului urmează să se rețină că în sensul jurisprudenței Curții Constituționale, identificată prin hotărârea nr. 19 din 19 iulie 2016 și a jurisprudenței relevante a CtEDO, reținută de instanța de jurisdicție constituțională, dreptul la pensie este imprescriptibil.

Reclamantul Ion Verdeș a solicitat admiterea acțiunii, recunoașterea ca fiind ilegal refuzul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. V-408/18 din 16 martie 2018, privind recalcularea, începând cu data de 01 iulie 2011, a pensiei reclamantului pentru vechime în muncă potrivit legislației referitoare la majorarea salariului procurorului în funcție și achitarea pensiei recalculate, obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să efectueze recalcularea, începând cu data de 01 iulie 2011, a pensiei pentru vechime în muncă, potrivit legislației referitoare la majorarea salariului procurorului în funcție, obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să-i achite pensia recalculeată pentru vechime în muncă, potrivit legislației referitoare la majorarea salariului procurorului în funcție.

Prin hotărârea din 26 iunie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de Ion Verdeș împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ, cu obligarea recalculării și achitării pensiei pentru vechime în muncă, s-a recunoscut ca

fiind ilegal refuzul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. V-408/18 din 16 martie 2018, privind recalcularea, începând cu data de 01 iulie 2011, a pensiei reclamantului pentru vechime în muncă, potrivit legislației referitoare la majorarea salariului procurorului în funcție și achitarea pensiei recalculate, s-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să-i recalculeze lui Ion Verdeș, începând cu data de 01 iulie 2011, pensia pentru vechime în muncă, potrivit legislației referitoare la majorarea salariului procurorului în funcție, s-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale, să-i achite lui Ion Verdeș, pensia recalculează pentru vechime în muncă, potrivit legislației referitoare la majorarea salariului procurorului în funcție.

Prin decizia din 22 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins din lipsă de temei, apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale și s-a menținut hotărârea din 26 iunie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Ion Verdeș împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ, cu obligarea recalculării și achitării pensiei pentru vechime în muncă.

În consolidarea soluției adoptate instanța de apel a constatat că reclamantul Ion Verdeș a activat în organele procuraturii în perioada 01 februarie 1977 – 15 noiembrie 2006 și începând cu 26 iunie 2006, la atingerea vârstei de 50 ani, i-a fost stabilită pensia pentru vechime în muncă în mărime de 80 % din salariul mediu lunar, cu respectarea principiului recalculării pensiei la fiecare majorare ordinară al salariului lunar al procurorului în exercițiul funcției respective, în baza art. 45 din Legea nr. 902 din 29 ianuarie 1992 cu privire la Procuratură, beneficiind de toate înlesnirile pentru judecători, conform Legii nr. 554 din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului, până în anul 2011, a beneficiat de recalculare a pensiei conform salariului funcției deținute. Prin Legea nr. 37 din 07 martie 2013 pentru modificarea și completarea Legii nr. 355 din 23 decembrie 2003 cu privire la sistemul de salarizare în sistemul bugetar, salariul procurorului s-a majorat cu 35 %, recalcularea nefiind efectuată de către Casa Națională de Asigurări Sociale.

La fel, instanța de apel a reținut că la data de 20 februarie 2018, reclamantul considerând că Casa Națională de Asigurări Sociale i-a încălcat dreptul la pensie prin refuzul în aplicarea obligatorie pentru procurori pensionați a principiului recalculării pensiei la majorarea ordinară a salariului lunar al procurorului în funcție, s-a adresat cu cerere prealabilă solicitând recalcularea pensiei în legătură cu majorarea salariului procurorului în funcție.

Instanța de apel a mai reținut că prin răspunsul nr. V-408/18 din 16 martie 2018, Casa Națională de Asigurări Sociale i-a comunicat reclamantului Ion Verdeș că deja a dat răspuns prin scrisoarea nr. V-1753/17 din 11 octombrie 2017 și prin scrisoarea nr. V-2463/17 din 26 ianuarie 2018, respectiv cererea fiind repetată și nu conține informații noi, nu există temei legal de reexaminare a cererii, anterior Casa Națională de Asigurări Sociale i-a comunicat reclamantului Ion Verdeș că începând cu data de 01 iulie 2011, pensia procurorilor nu se mai recalculează, dar se indexează anual la data de 01 aprilie, conform art. 13 din Legea nr. 156 din 14 octombrie 1998.

Instanța de apel a observat că atât Legea nr. 294-XVI din 25 decembrie 2008 cu privire la Procuratură, cât și legile anterioare în redacția anilor din 1992 și din 2003, asigură reglementarea garanțiilor sociale, una din ele fiind acordarea pensiei procurorului ca entitate de demnitate publică, la o anumită vârstă, cu respectarea

obligatorie a principiului de recalculare a pensiei la fiecare creștere ordinară a salariului lunar al procurorului în funcție.

Instanța de apel a reținut că prima instanță just a relatat că normele de drept privind pensionarea, stabilite subiectiv posterior, nu au putere retroactivă.

Instanța de apel a menționat că prin hotărârile Curții Constituționale, enunțate supra, modificările la normele legale, invocate de apelanta Casa Națională de Asigurări Sociale, au fost declarate neconstituționale integral, deci aceste legi nu se mai aplică nici pentru procurorii pensionați până la 09 iunie 2011, inclusiv în privința intimatului.

Instanța de apel a reținut că instanța de fond temeinic a motivat faptul că atunci când o lege nouă modifică starea legală anterioară cu privire la anumite raporturi de constatare, toate efectele susceptibile a se produce din raportul anterior, dacă sau realizat înainte de intrarea în vigoare a legii noi, nu mai pot fi modificate prin interpretare, ca urmare a adoptării noii reglementări, care trebuie să respecte suveranitatea aplicării legii anterioare.

Instanța de apel în speță, a notat că un drept patrimonial dobândit, cum ar fi dreptul la pensia ce se află în plată și care deja are o valoare economică, constituie un drept de proprietate în sensul art.1 Primul Protocol adițional CEDO, or, intimatul-reclamant a dobândit licit acest drept social, odată cu acordarea pensiei pentru vechime în muncă în anul 2006, iar drepturile diminuate prin normele Legii nr. 56 din 09 iunie 2011, pentru modificarea și completarea unor acte legislative, ca drepturi potențiale sau aleatorii se referă, exclusiv, pentru viitor la procurorii cu drept de pensionare.

Instanța de apel a relatat că dreptul intimatului Ion Verdeș, cu aplicarea principiului recalculării pensiei la creșterea ordinară a salariului procurorului în exercițiu, este confirmat de instanța de jurisdicție constituțională, iar dreptul subiectiv constituit în baza unei legi anterioare nu poate fi atins de cel născut sub imperiul unei legi posterioare, legea nouă nefiind aplicabilă unei fapte din trecut conform prevederilor art. 6 Codul civil.

Instanța de apel a reținut că prima instanță just a concluzionat ca fiind neîntemeiat răspunsul apelantei Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. V-408/18 din 16 martie 2018, prin care este lezat reclamantului un drept prevăzut de lege, or, dreptul subiectiv constituit în baza unor legi anterioare, nu poate fi atins de cel născut sub imperiul unei legi posterioare, potrivit regulii generale, legea nouă nu poate modifica regimul juridic al dreptului anterior, îl poate suprima sau înlocui cu un alt drept, însă legea nouă nu poate desființa modalitatea prin care legea anterioară a instituit dreptul respectiv și efectele lui.

Instanța de apel a considerat că sunt nefondate alegațiile apelantei Casei Naționale de Asigurări Sociale precum că drepturile de pensionare a procurorilor sunt reglementate de prevederile art. 46² din Legea nr. 156 din 14 ianuarie 1998 privind pensiile de asigurări sociale de stat, care însă nu prevăd faptul că pensiile procurorilor și indemnizațiile viagere se recalculează în cazul majorării generale a salariului procurorilor, or, acest articol, a intrat în vigoare la data de 01 iulie 2011, iar reclamantul Ion Verdeș este pensionat din anul 2006.

Instanța de apel a considerat că toate argumentele și afirmațiile invocate în apel de către apelanta-pârâtă sunt vădit lipsite de suport juridic, sub toate aspectele au fost examinate de prima instanță, iar instanța de apel le apreciază ca fiind

inconsistente și fără raționament valabil circumstanțelor speței. Apelanta Casa Națională de Asigurări Sociale, utilizând calea de atac, nu a prezentat în instanța de apel probe, pe care nu a avut posibilitatea să le prezinte instanței de fond și care ar fi de natură să răstoarne concluziile expuse în hotărârea contestată, prin urmare concluziile primei instanțe sunt întemeiate și legale, în concordanță cu prevederile art. 239 Cod de procedură civilă, hotărârea urmează a fi menținută cu respingerea cererii de apel, ca fiind neîntemeiată.

La 23 ianuarie 2019, Casa Națională de Asigurări Sociale, a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 22 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărârii, de respingere a acțiunii depuse de Ion Verdeș.

În motivarea cererii de recurs, recurenta Casa Națională de Asigurări Sociale, a indicat că nu este de acord cu decizia instanței de apel și hotărârea primei instanței, le consideră ilegale și neîntemeiate, care urmează a fi casate, din motiv că au fost adoptate cu aplicarea eronată a normelor de drept material, instanța nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată, a interpretat în mod eronat legea.

Recurenta Casa Națională de Asigurări Sociale a indicat că în conformitate cu documentele din dosarul de pensionare, s-a constatat că începând cu 26 iunie 2006 intimatul Ion Verdeș beneficiază conform Legii nr. 118 din 14 martie 2003 cu privire la Procuratură de pensie pentru vechime în muncă ca procuror, calculată în proporție de 80 % față de salariul funcției de procuror. Art. 34 alin. (6) al Legii nr. 118 din 14 martie 2003, prevedea că procurorii pensionați beneficiază de recalcularea pensiei, în dependență de majorarea salariului procurorului în exercițiu, începând cu luna următoare celei în care s-a majorat salariul, indiferent de faptul dacă pensionarul lucrează sau nu în organele Procuraturii. Ulterior, prin Legea nr. 294 din 25 decembrie 2008 cu privire la Procuratură, a fost abrogată Legea nr. 118 din 14 martie 2003 cu privire la Procuratură. Respectiv, reglementările legale ce țin de asigurarea cu pensie a procurorilor au fost transferate în noua Lege cu privire la Procuratură.

Recurenta Casa Națională de Asigurări Sociale a menționat că în art. 73 alin. (8) al Legii nr. 294 din 25 decembrie 2008, era indicat că: „Procurorii pensionați beneficiază de recalcularea pensiei pentru vechime în muncă și a indemnizației viagere în cazul majorării generale a salariului procurorilor. Recalcularea pensiei pentru vechime în muncă se efectuează ținându-se cont de funcția deținută la data ieșirii la pensie. Recalcularea se efectuează din data de întâi a lunii în care a fost efectuată majorarea salariului procurorului în exercițiu, indiferent de faptul dacă pensionarul lucrează sau nu în organele Procuraturii”. Prin art. VIII al Legii nr. 56 din 09 iunie 2011 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, alineatele (3)-(10) ale art. 73 din Legea nr. 294 din 25 decembrie 2008, au fost abrogate. Astfel, noua redacție a art. 73 din Legea nr. 294 din 25 decembrie 2008, în vigoare de la 01 iulie 2011, prevede că procurorii, cu excepția procurorilor militari, au dreptul la pensie conform Legii nr. 156 din 14 octombrie 1998 privind pensiile de asigurări sociale de stat, în vigoare până la 01 ianuarie 2017. În așa mod, începând cu data de 01 iulie 2011, drepturile de pensionare a procurorilor sunt reglementate de prevederile art. 46² al Legii nr. 156 din 14 octombrie 1998 privind pensiile de

asigurări sociale de stat, în vigoare până la 01 ianuarie 2017. Conținutul art. 46² al Legii nr. 156 din 14 octombrie 1998, în vigoare până la 01 ianuarie 2017, nu prevede faptul că pensiile procurorilor și indemnizațiile viagere se recalculează în cazul majorării generale a salariului procurorilor. Începând cu data de 01 iulie 2011, pensia procurorilor nu se mai recalculează, dar se indexează anual la 01 aprilie, conform art. 13 al Legii nr. 156 din 14 octombrie 1998.

Recurenta Casa Națională de Asigurări Sociale a afirmat că nu pot fi reținute argumentele reclamantului și instanței de fond precum că, prin refuzul pârâtei de recalculare a pensiei, acesta a fost lipsit de un drept garantat de lege, deoarece prin instituirea de către legislator a unor noi prevederi de asigurare socială, dreptul procurorilor la asigurare socială este garantat și în continuare. Noile prevederi legale au exclus posibilitatea recalculării pensiei procurorului în demisie în dependență de majorarea salariului procurorului în exercițiu, însă legislatorul a prevăzut și a acordat o substituție echitabilă în limitele posibilității resurselor financiare disponibile în buget în acest sens, prin faptul că pensia procurorilor se indexează anual la data de 01 aprilie, precum stipulează art. 13 al Legii nr. 156 din 14 octombrie 1998.

Recurenta Casa Națională de Asigurări Sociale a indicat că instanțele ierarhic inferioare la examinarea cauzei nu au ținut cont de prevederile art. 33 al Legii nr. 156-XIV din 14 octombrie 1998 privind sistemul public de pensii, cu modificările și completările din 01 ianuarie 2017, care stabilește expres în ce cazuri intervine dreptul de reexaminare a pensiei. De asemenea, instanța de apel nu a aplicat prevederile art. 73 alin. (3) a Legii nr. 100 din 22 decembrie 2017 cu privire la actele normative, care prevede că, actul normativ produce efecte doar cât este în vigoare și, de regulă, nu poate fi retroactiv sau ultraactiv. Or, la moment o lege care să prevadă dreptul la recalcularea pensiei procurorilor nu este, deoarece a fost abrogată în anul 2011 și nu poate avea efect pe viitor, nu poate fi ultraactivă.

Recurenta Casa Națională de Asigurări Sociale, a indicat că Legea nr. 56 din 09 iunie 2011 privind modificarea și completarea unor acte legislative, prin care au fost abrogate prevederile art. 73 din Legea nr. 294 din 25 decembrie 2008 cu privire la Procuratură, ce prevedeau recalcularea pensiilor și indemnizațiilor viagere ale procurorilor, a fost obiectul examinării sub aspectul constituționalității acesteia.

Recurenta Casa Națională de Asigurări Sociale, a menționat că prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 27 din 20 noiembrie 2011 privind controlul constituționalității unor legi de modificare a condițiilor de asigurare cu pensii și alte plăți sociale pentru unele categorii de salariați, Curtea Constituțională a recunoscut ca fiind constituționale prevederile Legii nr. 56 din 09 iunie 2011, care prevăd condițiile noi privind asigurarea socială a procurorilor în exercițiu cât și a celor în demisie. Noile prevederi legale au exclus posibilitatea recalculării pensiei procurorului în demisie în dependență de majorarea salariului procurorului în exercițiu, însă legislatorul a prevăzut și a acordat o substituție echitabilă (în limitele posibilității resurselor financiare disponibile în buget) în acest sens, prin faptul că pensia procurorilor se indexează anual la data de 1 aprilie, precum prevede art. 13 al Legii nr. 156 din 14 octombrie 1998.

Recurenta Casa Națională de Asigurări Sociale, a menționat că procurorii pensionați anterior implementării prevederilor Legii nr. 56 din 09 iunie 2011, nu au fost prejudiciați că nu li se mai recalculează pensia în dependență de majorarea salariului procurorului în exercițiu, or statul nu are dreptul să micșoreze cuantumul

pensiei stabilite printr-o lege anterioară. Mai mult ca atât, este cert faptul că prin modificările operate la lege, declarate constituționale, statul nu a diminuat cuantumul pensiei procurorilor pensionați, ci a abrogat prevederea cu privire la recalcularea pensiei procurorilor, cuantumul pensiei stabilit și achitat anterior procurorilor pensionați până la abrogarea prevederilor cu privire la recalculare, nefiind atins sau micșorat în nici un fel, ci se observă o creștere continuă a mărimii pensii, odată cu aplicarea mecanismului general de indexare anual, conform legii în vigoare.

Recurenta Casa Națională de Asigurări Sociale a menționat că intimatul a omis termenului de prescripție referitor la contestarea răspunsului Casei Naționale de Asigurări Sociale nr.V-1753/17 din 11 octombrie 2017, sau, la data de 21 septembrie 2017, reclamantul s-a adresat către Casa Națională de Asigurări Sociale cu o cerere prealabilă solicitând recalcularea pensiei pentru vechime în muncă ca procuror, iar prin scrisoarea Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. V-1753/17 din 11 octombrie 2017, cererea prealabilă a reclamantului a fost respinsă ca neîntemeiată. Iar referitor la scrisoarea V-2463/17 din 26 ianuarie 2018 și V-408/18 din 16 martie 2018, răspunsurile date au fost formulate în temeiul art. 20 din Legea nr. 190 din 19 ianuarie 1994 cu privire la petiționare, adică nu s-au expus pe fondul pretențiilor, astfel, cererea de chemare în judecată este depusă în instanță cu încălcarea termenului de prescripție, prevăzut de Legea contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie 2000.

Conform art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

După cum denotă materialele cauzei, copia deciziei motivate din 22 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost expediată recurente Casei Naționale de Asigurări Sociale, la 18 decembrie 2019, conform scrisorii nr. 13480 (f.d. 113), însă dovada recepționării acesteia la materialele cauzei, lipsește. Totodată, instanța de recurs relevă că decizia contestată a fost publicată pe portalul instanțelor judecătorești www.instante.justice.md la data de 18 decembrie 2018.

În aceste circumstanțe, instanța de recurs precizează că recursul, a fost depus de către Casa Națională de Asigurări Sociale, la 23 ianuarie 2019, cu respectarea termenului indicat la art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă.

La 13 februarie 2019, în adresa intimatului Ion Verdeș a fost expediată copia recursului declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței.

Intimatul, Ion Verdeș nu și-a valorificat dreptul procedural respectiv, și nu a depus referință în termenul stabilit, la cererea de recurs declarată de Casa Națională de Asigurări Sociale.

Examinând temeiurile recursului declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale, în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale se referă la dezacordul recurentei cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul, exercitat conform secțiunii a II-a, are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute la art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, Completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel.

Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii, sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii, doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor, stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă. Din recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului, a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza

Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale.

În conformitate cu art. art. 269-270, 433 lit. a), 440 alin. 1 Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva deciziei din 22 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Ion Verdeș împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ, cu obligarea recalculării și achitării pensiei pentru vechime în muncă.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Nicolae Craiu

Nina Vascan